

Nederlands Bitcoin Instituut

Onafhankelijke denktank voor gedecentraliseerde monetaire systemen

Januari 2026

Het Nederlands Bitcoin Instituut (NBI) wordt opgericht als onafhankelijke denktank die het potentieel van gedecentraliseerde monetaire systemen, met focus op Bitcoin als het meest systemisch relevante protocol, voor monetaire soevereiniteit en economische innovatie in Nederland analyseert. Nederlandse beleidsmakers, bedrijven en burgers missen toegang tot toegankelijk, Nederland-specifiek onderzoek over digitale schaarste en gedecentraliseerde monetaire innovatie. Het NBI vult deze kennislacune door onafhankelijk onderzoek te publiceren dat Bitcoin's rol in de Nederlandse economie analyseert, gecombineerd met evidence-based educatie en beleidsadvies.

Sleutelwoorden: Bitcoin, Gedecentraliseerde Monetaire Systemen, Nederland, Denktank, Monetaire Soevereiniteit, Digitale Schaarste

Auteur: Max van den Tempel
Datum: Januari 2026
Contact: info@bitcoininstituut.nl

Inhoudsopgave

1	Executive Summary	3
2	Context: Waarom Nederland een Bitcoin Denktank Nodig Heeft	3
2.1	Internationale Ontwikkelingen	3
2.2	Nederlandse Context	4
2.3	De Rol van Denktank vs Bestaande Bronnen	4
3	Missie, Visie en Kernwaarden	4
3.1	Missie	4
3.2	Visie	5
3.3	Kernwaarden	5
4	Organisatie en Oprichtingsplan	6
4.1	Juridische Structuur	6
4.2	Bestuur en Team	6
4.3	Stappenplan 2026	7
5	Onderzoeksprogramma en Methodologie	8
5.1	Onderzoeksagenda 2026-2027	8
5.2	Methodologie	10
5.3	Disseminatie	11
5.4	Ondersteunende Tools	12
6	Partnerships en Ecosysteem	12
6.1	Strategische Partners	12
6.2	Differentiatie en Complementariteit	13
7	Financiering en Duurzaamheid	13
7.1	Startkapitaal 2026	13
7.2	Financieringsbronnen	14
7.3	Firewall en Onafhankelijkheid	15
7.4	Transparantie	15
8	Risico's en Mitigatie	15
9	Impact en Succes-Metrics	16
9.1	Jaar 1 KPIs (2026) – Realistische Doelstellingen	16
9.2	Lange Termijn Visie (2027-2030) – Realistische Opbouw	16
10	Conclusie en Call to Action	17
10.1	We zoeken:	17
10.2	Volgende stappen:	17
10.3	Contact:	18
	Bijlage A: Voorbeeldbudget 2026	19
	Bijlage B: Belangrijkste Referenties	19

1 Executive Summary

Het Nederlands Bitcoin Instituut (NBI) wordt opgericht als onafhankelijke denktank die het potentieel van gedecentraliseerde monetaire systemen, met focus op Bitcoin als het meest systemisch relevante protocol, voor monetaire soevereiniteit en economische innovatie in Nederland analyseert.

Het probleem: Nederlandse beleidsmakers, bedrijven en burgers missen toegang tot toegankelijk, Nederland-specifiek onderzoek over digitale schaarste en gedecentraliseerde monetaire innovatie. Huidige discussies leunen op internationale bronnen of analyses van regulatoren die primair focussen op risicomanagement, niet op strategische opportuniteiten van monetaire innovatie.

De oplossing: Het NBI vult deze kennislacune door onafhankelijk onderzoek te publiceren dat Bitcoin's eigenschappen en potentieel in de Nederlandse economie analyseert vanuit een evidence-based perspectief. Door onderzoek te combineren met educatie en beleidsadvies creëert het NBI een kennisbasis voor geïnformeerde besluitvorming over adoptie van gedecentraliseerde monetaire systemen.

Eerste deliverables (2026):

- Demografisch onderzoek: "Bitcoin Adoptie in Nederland 2026" (n=2000+)
- Praktisch onderzoek: "Bitcoin Mining en Energie-Overproductie in NL"
- Economische analyse: "Bitcoin voor Nederlandse Pensioenfondsen"
- Maandelijkse policy updates en "Bitcoin FAQ voor Nederlandse Beleidsmakers"

Het NBI onderscheidt zich door methodologische standaarden (falsifieerbare hypothesen, externe kwaliteitsborging) te combineren met focus op het meest systemisch relevante gedecentraliseerde monetaire protocol. De methodologie sluit aan bij internationale denktanks zoals het Bitcoin Policy Institute (VS/UK), met de Oostenrijkse School als primair theoretisch kader voor de analyse van gedecentraliseerde monetaire systemen.

2 Context: Waarom Nederland een Bitcoin Denktank Nodig Heeft

2.1 Internationale Ontwikkelingen

Bitcoin heeft zich sinds 2009 ontwikkeld van experimenteel protocol tot het meest systemisch relevante gedecentraliseerde monetaire netwerk met een marktkapitalisatie van ruim \$1,9 biljoen (januari 2026, Bloomberg). Recente ontwikkelingen tonen groeiende institutionele interesse:

- **VS (2024-2025):** Parlementaire discussies over strategische reserves, Bitcoin Spot ETFs met \$100+ miljard AUM
- **El Salvador (2021-heden):** Bitcoin als legal tender, met meetbare economische effecten die analyse rechtvaardigen
- **EU (2024):** MiCAR-regelgeving implementatie, met gedifferentieerde behandeling van Bitcoin versus andere crypto-activa
- **BIS & IMF (2024-2025):** Groeiende aandacht voor crypto-activa in internationale monetaire rapporten, met specifieke focus op Bitcoin's unieke eigenschappen

2.2 Nederlandse Context

Nederland kent een groeiende maar gefragmenteerde Bitcoin-community waarbij systematisch onderzoek naar adoptie en gebruik ontbreekt:

- **Adoptie:** 8-12% van volwassenen heeft exposure tot Bitcoin volgens nationale surveys (Markteffect 2021, Multiscope 2023), maar systematisch grootschalig onderzoek met adequate steekproefgrootte (n=2000+) ontbreekt
- **Infrastructuur:** Groeiend aantal merchants, actieve meetup-scene (Bitcoin Amsterdam, diverse lokale meetups)
- **Regelgeving:** DNB/AFM-toezicht sinds 2020, primair gericht op compliance en risicomanagement, beperkte aandacht voor strategische opportuniteiten
- **Kennislacune:** Geen dedicated denktank – beleidsmakers verwijzen naar buitenlandse bronnen of beperkte analyses van toezichthouders

Recente kennislacunes in beleidsvorming:

- Motie voor strategische Bitcoin-reserve in Tweede Kamer (september 2025) werd behandeld zonder Nederlandse impact-analyses of kwantitatieve scenario-studies beschikbaar voor beleidsmakers
- Tuinbouwsector experimenteert met mining voor kasverwarming, maar Nederlandse analyses over ROI en grid-integratie ontbreken voor beleidsafwegingen rond vergunningen en subsidies
- Pensioenfondsen blijven afzijdig ondanks internationale institutionele adoptie – geen Nederlandse risk/return studies of analyses binnen FTK-kader beschikbaar

2.3 De Rol van Denktank vs Bestaande Bronnen

Regulatoren (DNB/AFM): Benaderen Bitcoin vanuit risicomanagement – volatiliteit, witwaspreventie, consumentenbescherming. Waardevol voor compliance, maar beperkt in strategische visie op monetaire innovatie en economische opportuniteiten.

Internationale denktanks en financiële instellingen: Bitcoin Policy Institute (US/UK), Nakamoto Institute, Nakamoto Project, Mises Institute, BIS, IMF bieden hoogwaardig onderzoek en internationale analyses, maar missen Nederlandse specificiteit (belastingen, pensioenstelsel, energiemarkt, EU-regelgeving binnen Nederlandse context).

NBI's unieke positie: Combineert onafhankelijkheid met specialisatie in gedecentraliseerde monetaire systemen en Nederlandse focus. Gebruikt regulatorische bronnen, internationale analyses en literatuur als context. Positioneert zich als de Nederlandse autoriteit voor evidence-based onderzoek naar Bitcoin en gedecentraliseerde monetaire innovatie.

3 Missie, Visie en Kernwaarden

3.1 Missie

Het faciliteren van evidence-based besluitvorming over gedecentraliseerde monetaire systemen in Nederland door onafhankelijk onderzoek, kwantitatieve analyses en gefundeerde educatie die beleidsmakers, bedrijven en burgers in staat stelt geïnformeerde beslissingen te nemen over Bitcoin's rol in de Nederlandse economie.

3.2 Visie

Nederland positioneren als Europees kenniscentrum voor onderzoek naar gedecentraliseerde monetaire innovatie – waar monetaire vrijheid, energietransitie en financiële soevereiniteit samenkomen door onafhankelijk onderzoek van het NBI.

3.3 Kernwaarden

1. Methodologische Standaarden en Integriteit

- Alle publicaties met volledige bronvermelding (APA/Chicago stijl)
- Verplicht extern review-proces voor grote rapporten door onafhankelijke experts
- Transparante methodologie en databronnen, falsifieerbare hypothesen
- Methodologisch charter met inclusie van kritische perspectieven en tegenlezers
- Aansluiting bij onderzoeksstandaarden conform wetenschappelijke methoden: kwantitatieve data-analyse, statistische validiteit

2. Theoretisch Gefundeerde Analyse

- Oostenrijkse School als primair theoretisch kader voor analyse van gedecentraliseerde monetaire systemen (focus op individuele soevereiniteit, decentralisatie, spontane orde)
- Complementair gebruik van mainstream monetaire economie, institutionele economie en behavioural economics waar relevant
- Systematisch onderscheid tussen Bitcoin (gedecentraliseerd monetair protocol met unieke eigenschappen) en andere crypto-activa
- Genuanceerde analyse die zowel potentieel als risico's objectief beoordeelt

3. Nederlandse Specificiteit

- Elk onderzoek met NL-context: data, case studies, regelgeving, institutionele kaders
- Vertaalslag internationale inzichten naar Nederlandse realiteit (FTK-kader, belastingwetgeving, energiemarkt, EU-implementatie)
- Praktische toepasbaarheid voor NL-stakeholders

4. Beleidsrelevante Impact

- Onderzoek gericht op besluitvorming: implementatiegidsen, kwantitatieve analyses, scenario-studies
- Directe beleidsrelevantie door focus op concrete vraagstukken
- Toegankelijke disseminatie voor niet-technisch publiek naast diepgaande publicaties

5. Onafhankelijkheid en Integriteit

- Onafhankelijk onderzoek ongeacht opdrachtgever of donor
- Diverse donorpool (particulieren, bedrijven, stichtingen) voorkomt afhankelijkheid van enkele partijen
- Strikte firewall tussen financiering en onderzoeksuitkomsten: financiers hebben geen enkele zeggenschap over agenda, methodologie of conclusies
- Statutaire borging van onafhankelijkheid
- Transparante funding: publieke rapportage van financieringsbronnen en uitgaven

4 Organisatie en Oprichtingsplan

4.1 Juridische Structuur

- **Rechtsvorm:** Stichting (Nederlandse non-profit)
- **ANBI-status:** Aanvragen voor belastingvoordeel donateurs en transparantie-eisen
- **Registratie:** Q1 2026 bij KvK
- **Locatie:** Hybride – digitaal instituut met fysieke hub in Amsterdam
- **Statuten:** Expliciete borging van onafhankelijkheid, diverse donorpool, scheiding financiering en onderzoeksagenda

4.2 Bestuur en Team

4.2.1 Initieel Bestuur (minimaal 3, ideaal 5-7 personen)

- Oprichter/Directeur
- Econoom (bij voorkeur gepromoveerd) met Oostenrijkse School achtergrond
- Bitcoin technisch expert (development/cryptografie)
- Jurist (fintech/crypto regelgeving)
- Optioneel: Data scientist, energie-expert, pensioenfonds professional

4.2.2 Adviesraad

Internationale Bitcoin-denkers, Nederlandse academici, beleidsmakers (non-executive)

4.2.3 Team Jaar 1

- 1 FTE junior researcher (kwantitatieve analyse, data-verzameling)
- 0,5 FTE senior researcher/methodoloog (review, kwaliteitsborging)
- 0,5 FTE communicatie/beleidsadviseur (disseminatie, stakeholder engagement)
- Vrijwilligers/stagiairs voor technische ondersteuning

4.2.4 Adviesraad

Het NBI richt een Adviesraad in als onafhankelijk orgaan voor kwaliteitsborging en integriteit. Deze raad bestaat uit minimaal 4-6 leden:

Samenstelling:

- Minimaal 2 experts in monetaire economie (bij voorkeur gepromoveerd, waarvan minstens 1 mainstream econoom niet primair gespecialiseerd in Bitcoin)
- 1 expert in gedecentraliseerde systemen/cryptografie
- 1-2 experts met regulatorische/beleidsachtergrond (bijv. ex-DNB, ex-AFM, academici met beleidsexpertise)
- Diversiteit in theoretische perspectieven: zowel Oostenrijkse School als mainstream monetaire economie vertegenwoordigd

Functie:

- Toezicht op kwaliteit en methodologische integriteit
- Verplichte pre-publicatie review van grote rapporten
- Advies over onderzoeksagenda en methodologische keuzes
- Borging van inclusie van kritische perspectieven en tegenlezers
- Bijdrage aan geloofwaardigheid en onafhankelijkheid

Werkwijze:

- Kwartaalse vergaderingen (virtueel of fysiek)
- Individuele review-opdrachten voor grote publicaties
- Geen zeggenschap over conclusies, wel advies over methodologie
- Transparante rapportage over adviezen en implementatie

4.2.5 Research Fellows Programma

Het NBI bouwt structureel aan een netwerk van jonge onderzoekers door universitaire partnerships en een jaarlijkse scriptie-wedstrijd.

1. Universitaire Partnerships: Afstudeer-trajecten bij partner-universiteiten (TU Delft, UvA, VU, EUR) waarbij Research Fellows (master/PhD studenten) toegang krijgen tot NBI-data, co-supervisie met universitaire staf en publicatie-mogelijkheden.

2. Scriptie-Wedstrijd “Bitcoin Research Award”: Jaarlijkse competitie voor beste bachelor/master scriptie over Bitcoin in Nederlandse context, met categorieën Economie, Technologie, Recht, Energie en Maatschappij. Prijzengeld voor winnaars uitbetaald in BTC. Winnende scripties worden gepubliceerd op NBI-platform en gepresenteerd tijdens netwerk-event. Alle deelnemers krijgen toegang tot NBI-datasets voor open onderzoek.

Voordelen: Studenten krijgen relevante onderzoeksthema’s met directe beleidsimpact, netwerktoegang en portfolio-building. Het NBI profiteert van schaalbaarheid (10-20 scripties/jaar), diversiteit aan perspectieven, talent-pipeline en universitaire kwaliteitsborging.

4.3 Stappenplan 2026

Q1 (Jan-Mrt):

- Whitepaper finaliseren en stakeholder consultatie
- Stichting oprichten (notaris, KvK, ANBI-aanvraag)
- Adviesraad werven (4-6 leden)
- Website lanceren met missie, methodologisch charter
- Start demografisch onderzoek (enquête-ontwerp, methodologie-review)

Q2 (Apr-Jun):

- Publicatie: “Bitcoin Adoptie in Nederland 2026” (n=2000+, extern reviewed)
- Maandelijkse policy updates (2-4 pag.)
- “Bitcoin FAQ voor Nederlandse Beleidsmakers” (10 pag., instapper)

- Eerste partnerships (universiteiten, VBNL, BCNL)
- Ontwikkeling ondersteunende tools (data-visualisatie)

Q3 (Jul-Sep):

- Tweede rapport: “Bitcoin Mining en Energie-Overproductie”
- Launch Scriptie-Wedstrijd 2026-2027
- Policy brief over MiCAR-implementatie in Nederlandse context
- Eerste webinar voor beleidsmakers (50+ deelnemers)

Q4 (Okt-Dec):

- Derde rapport: “Bitcoin voor Nederlandse Pensioenfondsen” (FTK-analyse)
- Impact assessment 2026 en evaluatie Adviesraad
- Strategie 2027 en funding voor opschaling
- Evaluatie Research Fellows programma

5 Onderzoeksprogramma en Methodologie

5.1 Onderzoeksagenda 2026-2027

5.1.1 Prioriteit 1: Baseline Studies (Jaar 1)

1. “Bitcoin Adoptie in Nederland 2026” (Q2) – Absolute Prioriteit:

- Demografisch onderzoek via enquête met steekproef n=2000+ voor statistische betrouwbaarheid
- Kwantitatieve analyse: inkomen/leeftijd/regio/opleiding correlaties, motivaties, barrières
- Psychografische segmentatie: early adopters, geïnteresseerden, skeptici
- Kennislacune-analyse: informatiebehoefte per segment
- Methodologie: Gevalideerde enquête via professioneel panel (Ipsos/Markteffect)
- Deliverable: 20-30 pag. rapport, extern reviewed, open dataset

2. “Bitcoin Mining en Energie-Overproductie in Nederlandse Context” (Q3):

- Case studies tuinbouw: ROI-analyses, integratie met kasverwarming
- Grid-stabilisatie potentieel door vraagrespons-sturing
- Kwantitatieve analyse: Break-even prijzen, scenario’s voor verschillende energiemixen
- Integratie met overproductie in duurzame energie (wind, zonnepanelen)
- Technisch-economische modellen
- Data-toegang: samenwerking met tuinbouwbedrijven, Glastuinbouw Nederland, TenneT voor grid-data

- Deliverable: 30-40 pag. rapport, extern reviewed

3. “Bitcoin in Strategische Asset-Allocatie Nederlandse Pensioenfondsen” (Q4):

- Risk/return analyse binnen FTK-kader (dekkingsgraad-impact)
- Monte Carlo simulaties voor verschillende allocatie-scenarios (1%, 3%, 5%)
- ESG-overwegingen volgens Nederlandse criteria (VBDO-scorecard)
- Vergelijking met andere alternatieve assets
- Juridisch kader: Prudent Person Rule, Wtp, DNB-richtlijnen
- Data-toegang: publieke bronnen (DNB, CBS), gesprekken met pensioenfondsbeheerders
- Deliverable: 40-50 pag. rapport, extern reviewed

5.1.2 Prioriteit 2: Deep Dives en Kritische Analyses (Jaar 2)

4. “Lightning Network voor Nederlandse Retail”:

- Technische implementatie-gids, cost-benefit analyse voor merchants
- Case studies Nederlandse early adopters

5. “Bitcoin en Monetaire Soevereiniteit: Theoretisch Kader”:

- Analyse vanuit Oostenrijkse School, Nederlandse context
- Vergelijking met mainstream monetaire theorieën

6. “Belastingheffing Bitcoin in Nederland: Vermogen of Geld?”:

- Analyse huidige fiscale behandeling, vergelijking EU-landen
- Policy aanbevelingen voor behandeling als monetair instrument

7. “Security- en Operationele Risico’s van Bitcoin in Nederlandse Context”:

- Kwantitatieve analyse van custody-risico’s voor Nederlandse institutionele partijen
- Operational risk assessment: key management, 51%-attack scenarios
- Vergelijking met traditionele financiële risico’s
- Deliverable: Kritisch rapport met worst-case scenario-analyses

8. “Energie-Impact van Bitcoin Mining: Worst-Case Scenario’s”:

- Kwantitatieve analyse maximale energie-consumptie bij verschillende adoptie-scenario’s
- Vergelijking met traditionele financiële infrastructuur
- Kritische beoordeling van duurzaamheidsclaims
- Deliverable: Evidence-based rapport met kritische perspectieven

5.1.3 Prioriteit 3: Policy Papers en Quick Wins (doorlopend)

- **Maandelijks Policy Updates** (2-4 pag.): Internationale ontwikkelingen, relevantie voor NL
- **“Bitcoin FAQ voor Nederlandse Beleidsmakers”** (10 pag.): Instapper voor Tweede Kamer, ministeries
- Kwartaalse briefs over EU-regelgeving implementatie
- Response papers op DNB/AFM consultaties
- Input voor Tweede Kamer debatten

5.2 Methodologie

5.2.1 Methodologisch Charter

Het NBI hanteert methodologische standaarden die aansluiten bij de werkwijze van gerenommeerde onderzoeksinstituten en denktanks:

Theoretisch Kader:

- Primair kader: Oostenrijkse School voor analyse van gedecentraliseerde monetaire systemen (focus op individuele soevereiniteit, spontane orde, institutionele evolutie)
- Complementair gebruik van mainstream monetaire economie, institutionele economie, behavioural economics waar relevant voor specifieke vraagstukken
- Expliciete verantwoording van theoretische keuzes in elke publicatie

Methodologische Standaarden:

- Kwantitatieve data-analyse: statistische modellen, validiteit, betrouwbaarheidsintervallen
- Falsifieerbare hypothesen: Expliciete formulering van toetsbare voorspellingen
- Transparante methodologie: Volledige beschrijving van databronnen, analysemethoden, aannames
- Repliceerbaar onderzoek: Datasets en code publiekelijk waar mogelijk (met inachtneming van privacy)

Kwaliteitsborging:

- Grote rapporten: Verplichte externe review (2+ onafhankelijke experts)
- Pre-publicatie review door Adviesraad
- Inclusie van kritische perspectieven: Systematische aandacht voor contra-argumenten, alternatieve verklaringen, beperkingen
- Tegenlezers: Voor controversiële onderwerpen expliciet uitnodigen van kritische reviews
- Na publicatie: Open voor kritiek, transparante erratum-procedure
- Citatie-stijl: APA of Chicago, volledige referenties

5.2.2 Data-ethiek en Privacybeleid

Data-ethiek:

- Privacy voorop bij enquêtes (AVG-compliant, geïnformeerde toestemming)
- Geen identificeerbare blockchain-data zonder expliciete toestemming
- Transparant over data-limitaties, ontbrekende data, selectie-bias
- Ethische review voor studies met potentiële privacy-implicaties

Privacybeleid en data-governance:

Het NBI hanteert een strikt privacybeleid conform de AVG (GDPR) om toegang tot externe databronnen te waarborgen:

- Privacyverklaring gepubliceerd op website met transparante beschrijving van dataverwerking
- Verwerkersovereenkomsten met dataleveranciers waar nodig
- Data-minimalisatie: alleen verzamelen wat noodzakelijk is voor onderzoeksdoel
- Beveiligde opslag en beperkte toegang tot persoonsgegevens
- Ambitie: ISO 27001 certificering voor informatiebeveiliging bij opschaling (2027+)

Dit beleid is essentieel voor samenwerking met bedrijven, brancheorganisaties en overheidsinstanties die data aanleveren voor onderzoek.

5.3 Disseminatie

Formaten:

- Rapporten: 30-50 pagina's, extern reviewed, volledige methodologie
- Policy Briefs: 5-10 pagina's, samenvattingen, beleidsaanbevelingen
- Maandelijkse Policy Updates: 2-4 pagina's, internationale ontwikkelingen
- Bitcoin FAQ: 10 pagina's, instapper voor beleidsmakers
- Blog Posts: 1000-2000 woorden, toegankelijke analyses
- Infographics: Visuele samenvattingen voor media
- Webinars: Kwartaalse events voor beleidsmakers en stakeholders (50-200 deelnemers)

Distributie:

- NBI-website (open access, alle publicaties gratis)
- Social media (X/Twitter, LinkedIn, Nostr)
- Directe distributie naar Tweede Kamer, ministeries, DNB/AFM
- Partnerships (VBNL, BCNL, universiteiten)
- Media-pitches (FD, NRC, RTL-Z, internationale vakpers)

5.4 Ondersteunende Tools

Naast publicaties ontwikkelt het NBI ondersteunende tools voor praktische toepasbaarheid:

- **Data-visualisaties:** Interactieve dashboards voor adoptie-data, energie-gebruik
- **ROI-Calculators:** Voor mining bij energie-overproductie, pensioenfondsen-allocaatie (Monte Carlo-based)
- **Nederlandse Bitcoin Kaart:** GIS-integratie met btcmap.org voor regionale adoptie-analyse

Deze tools dienen primair als disseminatie-kanalen voor onderzoeksresultaten en praktische toepasbaarheid voor stakeholders.

6 Partnerships en Ecosysteem

6.1 Strategische Partners

6.1.1 Bestaande Bitcoin-Organisaties

- **Verenigde Bitcoin Bedrijven Nederland (VBNL)** – Primaire partner voor bedrijfs-perspectief, input over praktische adoptie-barrières, complementair aan onafhankelijk onderzoek
- **Dutch Bitcoin Embassy** – Community outreach, ondernemerschap, event co-hosting
- **BCNL** – Netwerk naar bedrijven
- **Bitcoin Amsterdam** – Event partnerships, community building

6.1.2 Academische Instellingen

- **TU Delft:** Blockchain Lab, energie-faculteit (grid-integratie studies)
- **Universiteit van Amsterdam:** Economie, Recht
- **Vrije Universiteit Amsterdam:** Economie, Recht
- **Erasmus Universiteit Rotterdam:** Economie, Pensioenfondsen research (APG pensioenfondsen)

6.1.3 Overheid/Semi-Overheid

- **DNB:** Data-toegang waar mogelijk, consultatie-participatie
- **AFM:** Consumer protection research, input over regulering
- **Ministeries:** Policy input (EZK, Financiën)

6.1.4 Internationaal

- **Bitcoin Policy Institute (VS):** Methodologie-uitwisseling, co-authored papers
- **Bitcoin Policy UK:** Cross-border research, European policy coordination
- **Nakamoto Project:** Content partnerships, survey collaborations

- **Austrian Economics Center (Wenen):** Theoretische samenwerking
- **Satoshi Nakamoto Institute:** Content-partnerships
- **BIS, IMF:** Engagement met internationale financiële instellingen waar relevant

6.2 Differentiatie en Complementariteit

- **Vs VBNL:** Zij bedrijfsbelangen (lobby), wij onafhankelijk onderzoek (evidence). Sterk complementair: NBI levert data voor VBNL advocacy.
- **Vs BCNL:** Zij blockchain-breed, wij Bitcoin-specifiek met diepgang.
- **Vs Dutch Bitcoin Embassy:** Zij ondernemerschap en community, wij onafhankelijk onderzoek.
- **Vs DNB/AFM:** Zij regulatorisch toezicht en risicomanagement, wij onderzoek naar potentieel.
- **Vs internationaal:** Wij Nederlandse specificiteit en praktische toepasbaarheid binnen Nederlands institutioneel kader.

7 Financiering en Duurzaamheid

7.1 Startkapitaal 2026

Primair Budget: EUR 120.000:

Dit realistische startniveau is noodzakelijk voor kwalitatief hoogwaardig onderzoek met adequate capaciteit:

Rationale:

- Professionele onderzoekscapaciteit: Minimaal 1-2 FTE voor kwantitatieve analyses en data-verzameling
- Externe review: Professionele kosten voor onafhankelijke expert-reviews
- Kwalitatieve data: Grote steekproeven (n=2000+) via professionele onderzoeksbureaus (Ipsos, Markteffect)
- Disseminatie: Professionele communicatie en stakeholder engagement
- Governance: Adviesraad ondersteuning en administratie

Budgetopbouw:

- Personeel: EUR 60K (1 FTE junior researcher + 0,5 FTE senior methodoloog)
- Research & Data: EUR 25K
 - Q2: Demografisch onderzoek via Ipsos/Markteffect (n=2000+): 12K
 - Q3: Mining rapport (desk research + case studies): 6K
 - Q4: Pensioenfonds rapport (externe data, simulaties): 7K
- Externe review & QA: EUR 10K (externe reviewers, Adviesraad)
- Website & Tools: EUR 8K (professionele website, data visualisaties)

- Disseminatie & Events: EUR 8K (webinars, policy briefings, media)
- Operationeel: EUR 6K (administratie, boekhouding, kantoorkosten)
- Onvoorzien: EUR 3K (5% buffer)

Ideaal Budget: EUR 200.000+:

Voor optimale impact en snellere opbouw van track record:

- Bovenstaande + 1 FTE senior researcher (EUR 65K)
- Uitbreiding tool-ontwikkeling: ROI calculators, interactieve dashboards (15K)
- Extra onderzoek: Kwartaalse in-depth policy analyses (20K)
- Jaarconferentie: 200+ deelnemers, internationale sprekers (15K)
- Communicatie & PR: Professionele media-ondersteuning (10K)

Zie Bijlage A voor gedetailleerde budget-breakdown per kwartaal.

7.2 Financieringsbronnen

Diverse Donorpool (Borging Onafhankelijkheid)

Het NBI streeft expliciet naar een diverse donorpool om afhankelijkheid van enkele partijen te voorkomen en onafhankelijkheid te borgen:

Fase 1 (2026) – Early Supporters:

1. Bitcoin-donaties (transparant wallet, publiek verifieerbaar)
2. Zakelijke donors (Bitcoin-bedrijven): Max 30% van totaal budget per donor
3. Particuliere philanthropie: HNWI's met interesse in monetaire innovatie
4. Crowdfunding: Community support, kleinere bedragen

Target Diversiteit:

- Geen enkele donor >30% van totaal budget
- Minimaal 5 verschillende bronnen voor primair budget
- Mix van zakelijk/particulier/community

Fase 2 (2027+) – Institutionele Diversificatie:

5. Grants: Nationale wetenschapsfondsen (NWO), private foundations
6. Commissioned research: Specifieke onderzoeksopdrachten (met firewall-clausule)
7. Membership model: Premium access voor corporate members (geen invloed op onderzoek)

7.3 Firewall en Onafhankelijkheid

Statutaire Borging:

- Expliciete clausule in statuten: Donateurs hebben geen enkele zeggenschap over onderzoeksagenda, methodologie of conclusies
- Bestuur en Adviesraad zijn onafhankelijk in onderzoekskeuzes
- Transparante rapportage: Alle donateurs >EUR 5.000 gepubliceerd (met toestemming)

Praktische Implementatie:

- Donateur-communicatie: Dankbetuiging, algemene updates, geen inzage in draft-rapporten
- Commissioned research: Expliciete firewall-clausule in contracten – NBI behoudt volledige controle over methodologie en conclusies
- Conflict of interest: Transparante disclosure bij potentiële belangenverstrengeling

Gedragscode Belangenverstrengeling:

Bestuursleden en onderzoekers melden nevenfuncties en financiële belangen. Bij potentiële belangenverstrengeling is geen betrokkenheid bij betreffend onderzoek mogelijk. De gedragscode wordt gepubliceerd op de NBI-website.

7.4 Transparantie

- Kwartaalse financiële rapportage (publiek, geaudit jaarlijks)
- Donor-lijst: Alle donateurs >EUR 5.000 gepubliceerd (met toestemming)
- ANBI-status: Volledige compliance met transparantie-eisen
- Besteding per onderzoeksproject: Inzicht in kostenopbouw

8 Risico's en Mitigatie

Risico	Impact	Kans	Mitigatie
Regulering ver-scherpt	Hoog	Middel	Diversifieer, pro-actief stakeholder engagement
Funding droogt op	Hoog	Middel	Diverse donorpool, geen >30% afhankelijkheid
Bias-perceptie / reputatie	Hoog	Hoog	Adviesraad, kritische analyses, transparante methodologie
Expertise-gap (methodologie)	Middel	Middel	Senior researchers, Adviesraad
Concurrentie / relevantie	Laag	Laag	First-mover NL, unieke focus op NL-specificiteit
Data-toegang (private data)	Middel	Middel	Partnerships, vrijwillige deelname enquêtes

Toelichting Kritisch Risico: Bias-Perceptie (Hoog Impact, Hoog Kans)

Dit is het primaire reputatierisico. Mitigatie door:

- Adviesraad met diverse perspectieven (incl. non-Bitcoin experts)

- Expliciete kritische analyses (security risico's, energie worst-case)
- Methodologisch charter met inclusie van tegenlezers
- Transparantie over financiering en theoretische uitgangspunten
- Falsifieerbare hypothesen en open data waar mogelijk

9 Impact en Succes-Metrics

9.1 Jaar 1 KPIs (2026) – Realistische Doelstellingen

Categorie	Target
<i>Output</i>	
Grote rapporten	3 gepubliceerd (extern reviewed)
Maandelijkse policy updates	12 gepubliceerd (2-4 pag.)
Bitcoin FAQ	1 gepubliceerd (10 pag., instapper)
Policy briefs	3-4 gepubliceerd
Blog posts	12+ gepubliceerd
Webinars/events	2-3 voor beleidsmakers en stakeholders
Scriptie-Wedstrijd	Gelanceerd (5+ deelnemers)
<i>Bereik</i>	
Rapport downloads	5.000+ (realistisch voor nieuwe instelling)
Media mentions	3+ (NRC, FD, RTL-Z of vakpers)
Policy citations	1+ (Tweede Kamer, DNB, ministeries)
Nieuwsbrief subscribers	500+ (kwaliteit > kwantiteit)
Adviesraad	4-6 leden geworven
<i>Netwerk</i>	
Formele partnerships	3 (universiteit, VBNL, 1 andere)
Adviesraad leden	4-6
Vrijwilligers/contributors	5+
<i>Financieel</i>	
Funding secured	EUR 120K+ (primair niveau)
ANBI-status	Verkregen
Diverse donorpool	Geen donor >30% van budget

9.2 Lange Termijn Visie (2027-2030) – Realistische Opbouw

Het NBI hanteert een realistische tijdslijn voor impact en thought leadership:

Jaar 2-4: Track Record Building

- Consistente publicatie van kwalitatief hoogwaardige rapporten (3-4 per jaar)
- Groei van netwerk en extern reviewed publicaties
- Etableren als betrouwbare bron voor beleidsmakers
- Realistische verwachting: Eerste 2-4 jaar primair gericht op kwaliteit en geloofwaardigheid, niet op directe thought leadership

Jaar 5+: Thought Leadership

- Go-to denktank voor Nederlandse Bitcoin-vragen en beleidsadvies
- Research direct geciteerd in wetgeving en beleidsdocumenten
- Onderzoeks-pipeline: 20+ research fellows, 50+ scripties begeleid over 5 jaar
- Schaal: 5+ FTE, EUR 500K+ budget, jaarconferentie (500+ deelnemers)

Kritische Succesfactoren:

- Onderzoekskwaliteit > snelle groei
- Geloofwaardigheid opbouwen door consistente, gedegen output
- Onafhankelijkheid borgen bij opschaling
- Balans tussen diepgang en beleidsrelevantie

10 Conclusie en Call to Action

Gedecentraliseerde monetaire systemen, met Bitcoin als meest systemisch relevant protocol, staan op een kantelpunt. Na 16 jaar technische ontwikkeling groeit de institutionele interesse, maar ontbreekt systematische analyse van potentieel en risico's binnen Nederlandse context.

Nederland heeft de kans om zich te positioneren als Europees kenniscentrum voor onderzoek naar monetaire innovatie – niet door onkritische adoptie, maar door evidence-based onderzoek dat beleidsmakers, bedrijven en burgers in staat stelt geïnformeerde keuzes te maken. Het Nederlands Bitcoin Instituut biedt deze expertise door onafhankelijk onderzoek te publiceren dat Bitcoin's potentie en risico's voor de Nederlandse economie objectief analyseert.

10.1 We zoeken:

- **Adviesraad:** Experts (monetaire economie, cryptografie, regulering) voor kwaliteitsborging
- **Bestuursleden:** Experts in economie, technologie, recht met commitment aan onafhankelijk onderzoek
- **Founding Supporters:** Diverse donorpool (particulieren, bedrijven, stichtingen) voor EUR 120K+ startkapitaal – expliciete acceptatie van firewall tussen financiering en onderzoeksuitkomsten

10.2 Volgende stappen:

1. Feedback whitepaper (tot 15 februari 2026)
2. Formaliseren bestuur, Adviesraad en stichting (maart 2026)
3. Funding commitments EUR 120K+ (Q1 2026)
4. Launch website en demografisch onderzoek (april 2026)
5. Eerste publieke event: NBI-lancering met Adviesraad (juni 2026)

10.3 Contact:

- **Email:** info@bitcoininstituut.nl
- **Twitter/X:** @BitcoinNL_Inst
- **Website:** bitcoininstituut.nl (Q2 2026)

“Monetaire innovatie vereist onafhankelijk onderzoek, geen aannames. Het Nederlands Bitcoin Instituut levert de kennisbasis voor geïnformeerde besluitvorming over gedecentraliseerde monetaire systemen in Nederland.”

Bijlage A: Voorbeeldbudget 2026 (Primair Niveau: EUR 120.000)

Post	Q1-Q2	Q3-Q4	Totaal
PERSONEEL			
Junior researcher (1 FTE)	15.000	15.000	30.000
Senior researcher/methodoloog (0,5 FTE)	7.500	7.500	15.000
Communicatie/beleidsadviseur (0,5 FTE)	4.000	4.000	8.000
Freelance ondersteuning	1.500	1.500	3.000
RESEARCH & DATA			
Demografisch onderzoek (Ipsos, n=2000+)	12.000	–	12.000
Mining rapport (case studies, data)	–	6.000	6.000
Pensioenfonds rapport (simulaties)	–	7.000	7.000
EXTERNE REVIEW & QUALITY ASSURANCE			
Externe reviewers (3 rapporten)	2.000	3.000	5.000
Adviesraad (ondersteuning)	2.000	3.000	5.000
INFRASTRUCTUUR			
Oprichting (notaris, KvK, ANBI)	1.000	–	1.000
Website & tools (professioneel)	5.000	3.000	8.000
DISSEMINATIE & COMMUNICATIE			
Webinars & events	2.000	2.000	4.000
Marketing & PR	1.000	1.000	2.000
Policy briefings (reis, materiaal)	1.000	1.000	2.000
OPERATIONEEL			
Administratie & boekhouding	1.500	1.500	3.000
Kantoorkosten & software	1.000	1.000	2.000
Juridisch advies	500	500	1.000
ONVOORZIEN (5%)			
Buffer	1.500	1.500	3.000
Subtotaal	58.500	58.500	117.000
Totaal 2026 (afgerond)	EUR 120.000		

Nota Ideaal Budget (EUR 200K+):

Extra senior researcher (1 FTE): EUR 65K; Tool-ontwikkeling: ROI calculators, dashboards (EUR 15K); Extra onderzoek: Kwartaalse in-depth analyses (EUR 20K); Jaarconferentie: 200+ deelnemers (EUR 15K); Professionele PR & communicatie (EUR 10K).

Bijlage B: Belangrijkste Referenties**Bitcoin & Gedecentraliseerde Monetaire Systemen**

1. Nakamoto, S. (2008). *Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System*.
2. Ammous, S. (2018). *The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking*. Wiley.

3. Bitcoin Policy Institute. (2024-2025). Policy Briefs & Research Papers. <https://www.btcpolicy.org>

Internationale Financiële Instellingen & Regulering

4. Bank for International Settlements. (2025). Annual Economic Report 2025. <https://www.bis.org>
5. European Union. (2024). Markets in Crypto-Assets Regulation (MiCAR). Official Journal of the European Union.

Nederlandse Regulering & Context

6. De Nederlandsche Bank. (2025). Crypto's en het toezicht daarop. <https://www.dnb.nl>
7. Autoriteit Financiële Markten. (2025). Crypto's. <https://www.afm.nl>

Economische Theorie

8. Mises, L. von. (1912/1981). *The Theory of Money and Credit*. Liberty Fund.
9. Hayek, F.A. (1976). *Denationalisation of Money*. Institute of Economic Affairs.

Marktonderzoek Nederland

10. Markteffect. (2021). Bitcoin Monitor Q4 2021. Onderzoek naar Bitcoin-adoptie en kennis in Nederland.
11. Multiscope. (2023). Cryptovaluta Monitor. Nederlandse Bitcoin-bezit en adoptiecijfers.

Disclaimer: Deze whitepaper presenteert een voorstel voor een onafhankelijke denktank voor onderzoek naar gedecentraliseerde monetaire systemen. De oprichting van het Nederlands Bitcoin Instituut is onderworpen aan succesvolle werving van Adviesraad, funding commitments en formele stichtingsoprichting. Alle beschreven onderzoeksprojecten zijn voorstellen die onderworpen zijn aan externe review en methodologische validatie.